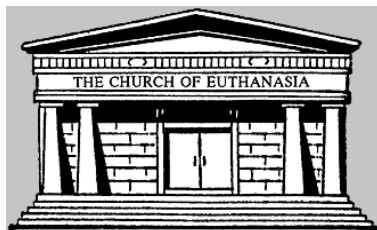

Veľmi zlá smrť

Piotr Włoczyk

23. septembra 2019 ✚ *História* ✚ *Eutanázia*

Starčekovia trpiaci demenciou kladúci zúfalý odpor pri podávaní smrteľných injekcií; fyzicky zdraví mladí ľudia s psychickými poruchami podrobovaní eutanázii - takto vyzerá holandské právo na „dobrú smrť“.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Zistenia holandskej prokuratúry sa čítajú ako horor. Lekárka najskôr nasype sedatívum do kávy sedemdesiatštyri ročnej Holanďanke trpiacej Alzheimerovou chorobou. Týmto spôsobom si zaistuje bezproblémovú eutanáziu, ale akurát v ten deň čosi nevyjde a pacientka sa zobudí práve vtedy, keď sa nad ňou stojaca lekárka chystá do jej krvného obehu vpichnúť smrteľnú látku. Starenka sa začína brániť. Keď to lekárka vidí, azda okamžite preruší procedúru a pokúša sa pacientku upokojiť? Vôbec nie. Špecialistka na eutanáziu žiada dcéru chorej ženy a jej manžela, aby pacientku pridržali. A obaja pomáhajú lekáre dotiahnuť celú vec do konca. Za týchto okolností, v roku 2016, sedemdesiatštyri ročná žena odišla z tohto sveta.

Napriek tomu prokuratúra nikoho nestíha, ani neobviňuje z vraždy či z účasti na vražde. Holandskí vyšetrovatelia obviňujú lekárku (a iba ju) z čohosi úplne iného: podľa ich názoru sa dostatočne nepresvedčila, či pacientka naozaj chcela zomrieť, pretože táto vysielala protichodné signály.

„Lekárka sa mala počas rozhovoru ubezpečiť, že žena naozaj chcela zomrieť,“ stojí v obvinení. Prokuratúra však nežiada pre obvinenú trest odňatia slobody, pretože sa domnieva, že lekárka (jej osobné údaje, ako aj údaje o pacientke podrobenej eutanázii neboli zverejnené) konala v dobrej viere. Prečo chce holandská prokuratúra, aby sa s lekárkou vôbec zaoberal súd? Cieľom má byť stanovenie jasných hraníc v prípade eutanázie ľudí s pokročilou demenciou. Tento týždeň sa očakáva, že súd v tejto veci vynesie rozhodnutie.

„Čisté úmysly“

Holandskí vyšetrovatelia sa o túto záležitosť začali zaujímať minulý rok na jeseň, keď sa ukázalo, že regionálna inštitúcia vykonávajúca dohľad nad eutanáziou v tomto konkrétnom prípade prekročila hranice. Rodina usmrtenej ženy však pevne stála za obvinenou lekárkou. „Táto lekárka oslobodila moju matku z mentálneho väzenia,“ napísala v písomnom vyhlásení jej dcéra.

Lekárka samozrejme dôrazne odmieta obvinenia a tvrdí, že všetko prebehlo ako malo – pacientka výslovne požiadala o eutanáziu, „keď príde na to čas“, takže ona len rešpektovala vôľu pacientky prejavenu v dobe, keď ešte bola schopná racionálne uvažovať.

V tejto jednej otázke nie je spor – usmrtená sedemdesiatštyriročná žena, ktorá štyri roky pred smrťou skutočne písomne prejavila svoju vôľu podstúpiť eutanáziu, len čo jej práve diagnostikovaná Alzheimerova choroba dosiahne takú úroveň, že bude musieť byť odvezená do opatrovateľského domu. „Chcem sa môcť rozhodnúť o okamihu smrti ešte teraz, keď som pri zmysloch, a keď uznám, že už nadišiel ten čas,“ napísala v roku 2012 v liste so žiadosťou o eutanáziu.

Problém je v tom, že medzitým, ako zistila prokuratúra, žena opakovane v rozhovoroch vysielala zmiešané signály: raz tvrdila, že nechce žiť s pokročilým Alzheimerovým syndrómom, inokedy hovorila, že nechce zomrieť.

„Kľúčovou otázkou v tomto prípade je, ako dlho by mal lekár konzultovať s pacientom trpiacim demenciou, ak pacient vyjadril želanie podstúpiť eutanáziu v skoršom štádiu,“ uviedla holandská prokurátorka Sanna van der Hargová. „O čistých úmysloch lekárky však nepochybujeme,“ dodala.

Od roku 2002, keď sa Holandsko stalo prvou krajinou na svete, ktorá legalizovala eutanáziu, ide o prvý prípad lekára vykonávajúceho tento postup, v ktorom sa prokuratúra rozhodla postaviť ho pred súd. Je však možné, že takýchto prípadov bude čoskoro viac. Holandská prokuratúra sa v súčasnosti zaoberá tromi prípadmi eutanázie žien s duševnými poruchami a pokročilou demenciou (od roku 2017 a 2018), pri ktorých taktiež mohlo dôjsť k „neštandardným praktikám“.

Tieto príbehy potvrdzujú najhoršie obavy oponentov „dobrej smrti“, ktorí od začiatku tvrdili, že **skôr či neskôr tento systém úplne zdegeneruje a ľudský život jednoducho stratí akúkoľvek hodnotu.**

V roku 2018 priliala olej do ohňa rezignácia etičky Berny van Baarsenovej z regionálnej holandskej inštitúcie zaoberajúcej sa dohľadom nad eutanáziou. Ako povedala Baarsenová v rozhovore pre holandské noviny *Trouw*, už viac nedokáže hájiť takúto politiku voči osobám trpiacim pokročilou demenciou. „Neexistuje spôsob, ako skontrolovať, či pacient neznesiteľne trpí, pretože to už nie je v stave komunikovať.“

Štyri zo sto

V posledných rokoch je eutanázia v Holandsku zodpovedná za približne 4 percentá úmrtí. V roku 2018 bolo týmto spôsobom usmrtených viac ako šesť tisíc osôb. Prevažná väčšina z nich sú pacienti s rakovinou, ale počet osôb podstupujúcich eutanáziu z dôvodu demencie a duševných chorôb, stúpa.

V Holandsku môžu ľudia, ktorí „neznesiteľne trpia a nemajú šancu zlepšiť svoj zdravotný stav“, požiadať o pomoc štátu pri ukončení svojho života. To na druhej strane znamená, že človek vôbec nemusí byť nevyliciteľne chorý, ba nemusí byť ani fyzicky chorý. Stačí, keď dvaja lekári potvrdia, že chorá osoba, natoľko trpí napríklad depresiou, že jej treba pomôcť zomrieť.

V roku 2017 holandský štát týmto spôsobom „pomohol“ šesťdesiatim siedmim osobám, ktoré trpeli rôznymi duševnými poruchami. Zdôrazňujeme, že títo ľudia boli fyzicky zdraví, ale boli presvedčení, že kvôli svojmu duševnému stavu už nedokážu dlhšie žiť.

Otázky, ktoré sa v Holandsku vynárajú pri diskusiách o týchto najkontroverznejších prípadoch eutanázie: „Môže osoba s duševnou poruchou skutočne s plným vedomím žiadať o usmrtenie? Nemalo by byť povinnosťou štátu takúto osobu liečiť a neusmrcovať ju?“

Zdroj: pixabay.com

„Eutanázia zabíja **hodnotu života** v spoločnosti. Zvykáme si, že nie vždy je potrebné ľudí zachraňovať. Pamätajme tiež, že na usmrcovaní chorých sa podieľajú aj iné osoby. Ako to otupuje ich citlivosť pre život ...“, hovorí Wesley J. Smith, známy americký pro-life aktivista, autor knihy *„Culture of Death“*. „Ľudí k samovražde motivuje najmä strach pred bezmocnosťou, bolesťou a stratou dôstojnosti. Súhlasom s eutanáziou potvrdzujeme iba tie najhoršie obavy. Našou odpoveďou by mala byť láska, maximálna starostlivosť a sprevádzanie vážne chorých ľudí, nie ich usmrcovanie,“ dodáva Smith.

Jednou z vecí, ktorá nedávno vyvolala obrovskú kontroverziu – nielen v Holandsku -, bola smrť 29-ročnej Aurelia Brouwersovej, ku ktorej došlo v januári minulého roku. Brouwersová vypila jed, ktorý pre ňu pripravil lekár. Nejde teda o eutanáziu, ale o tzv. asistovanú samovraždu. Žena nebola nevyliciteľne chorá, ba ani netrpela demenciou, ale rôznymi psychickými poruchami, vrátane ťažkej depresie.

„Mám dvadsaťdeväť rokov a rozhodla som sa dobrovoľne podstúpiť eutanáziu. Zvolila som si to, pretože mám veľa problémov s psychickým zdravím. Trpím neznesiteľne a beznádejne. Každý môj dych, je mučenie,“ týmito slovami Brouwersová zdôvodňovala svoje rozhodnutie. V posledných dňoch života ju sprevádzali novinári, ktorí okrem iného nahrali jej rozhovor s riaditeľom pohrebného ústavu, ktorý si sama zvolila. Obaja žartovali, keď diskutovali o pripravovanom pohrebnom kare, a Aurelia nazrela aj do miestnosti, kde mala počas karu stáť urna s jej popolom. Novinári hovorili o dni je usmrtenia ako o „rande so smrťou“...

„Odkiaľ mám vedieť, či jej želanie smrti nie je prejavom duševnej poruchy? To, že sa to niekto snaží racionálne vysvetľovať, vôbec neznamená, že nejde o príznak choroby,“ komentoval prípad Aurelie Brouwersovej holandský psychiater Dr. Frank Koersalman, ktorý nesúhlasí usmrcovaním ľudí trpiacich duševnými poruchami. Všetko však ukazuje na to, že tento – zdalo by sa – hlas rozumu nezmení holandskú politiku eutanázie.

Kurz je nastavený na stále rozširovanie katalógu osôb, ktorým holandský štát bude „pomáhať“ pri odchode z tohto sveta.

© Všetky práva vyhradené.

DoRzeczy 37/2019

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/velmi-zla-smrt/>